

18-08-2017

Nye veje på synsområdet

Brugernes Førerhunde Ordning
NEDSATSYN.DK

Indholdsfortegnelse

Sammenslutning af uafhængige foreninger på synsområdet.....	2
Transportordning	4
Konsulentordningen.....	5
Førerhundeordning.....	6
Tilgængelighed i det offentlige rum.....	8
Bilag 1 – Faktaark.....	10
Bilag 2 – Artikel fra Folkeskolen.dk.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
PD: Svagtseende og blinde teenagere trives ikke i skolen.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Bilag 3 – Præsentation af ny Førerhundeordning	11
Bilag 4 – Kontaktoplysninger	11

Sammenslutning af uafhængige foreninger på synsområdet

- Baggrund
- Handlingsforslag

Baggrund

I Danmark har Dansk Blindesamfund i mange år været toneangivende, når det kommer til synsområdet, og de har gjort et stort stykke arbejde for deres kernegruppe af medlemmer.

Dansk Blindesamfunds medlemsgruppe er dog langt fra repræsentativ ift. sammensætningen af mennesker med synshandicap i Danmark. Således har DBS ca. 8.000 medlemmer, hvoraf langt hovedparten af dem (50%) er over 80 år.

Der findes i Danmark ca. 28.500 mennesker med en så alvorlig synsnedsættelse, at de kunne være medlemmer af Dansk Blindesamfund, men de vælger ikke at være det. Der er ikke lavet nogen undersøgelser af, hvorfor 2/3 af de mennesker der opfylder kriterierne for medlemskab af DBS, ikke ønsker at være medlemmer af foreningen, men ud fra vores erfaringer og kontakt med blinde og svagsynede rundt omkring i landet, ved vi, at der her gemmer sig en stor gruppe mennesker, der ikke føler sig favnet af de tilbud, DBS giver i dag. Således har vi kontakt med en del mennesker langt under pensionsalderen, der er både uddannelses- og/eller erhvervsaktive, eller ønsker at være det. Vi betragter derfor også de oftest anvendte tal omkring beskæftigelse blandt blinde og svagsynede som stærkt misvisende, da tallene kun er udregnet på baggrund af Dansk Blindesamfunds medlemstal.

Vi ved også, at DBS i mange år har koncentreret deres indsats og aktiviteter omkring socialt blinde og blinde i en alder af 70 eller mere. Dette arbejde har de haft stor succes med, og de har uden tvivl gjort en meget stor indsats for den gruppe. Problemet i den forbindelse ligger i, at når DBS er den eneste aktør som politikere og embedsmænd lytter til, vil der aldrig blive tegnet et retvisende billede af den virkelighed mange blinde og svagsynede i Danmark lever i, og der opstår derfor, et alt for stort skel mellem de tilbud og muligheder som tilbydes, og de behov der rent faktisk eksisterer.

I Danmark har ca. 1 % af den samlede befolkning et så alvorligt synshandicap, at de har ret til hjælp fra det offentlige, altså i alt ca. 57.000 mennesker med en synsrest på 6/18 eller hvad der svarer til ca. 33 %. Det betyder, at der er yderligere ca. 28.500 mennesker i Danmark der er fanget i "ingenmandsland" mellem et så alvorligt synshandicap, at de har brug for hjælp, men ikke alvorligt nok til at blive medlem af Dansk Blindesamfund. Disse mennesker er i dag overladt udelukkende til de enkelte små specialforeninger, til synskonsulenter fra kommunikationscentre, og til socialrådgivere med mere eller mindre forstand på synsområdet.

Der findes som nævnt ovenfor et antal specialiserede foreninger for forskellige øjensygdomme, f.eks. Aniridi Foreningen, Grøn Stær foreningen, Albinisme foreningen osv.

Alle disse små foreninger har i dag svært ved at blive hørt, dels når det kommer til det politiske arbejde men også i forhold til at søge puljemidler til aktiviteter og projekter for deres målgruppe, da dette er yderst tidskrævende. Endvidere har de fleste af disse foreninger ikke ressourcerne til at påtage sig denne opgave.

En del af problematikken på synsområdet er, at der gennem mange år er opbygget en bred folkelig og politisk opfattelse af, at enten ser man så dårligt, at man kan være medlem af Dansk Blindesamfund, eller også er der ikke det store problem. Dette er helt forkert og det skaber store problemer for den store gruppe, der ikke favnes af Dansk Blindesamfund. De er overladt til den hjælp de kan få af kommunikationscentrenes synskonsulenter rundt omkring i landet, men som det ses i vedlagte artikel fra Folkeskolen.dk rækker deres kompetencer kun et stykke af vejen, og hvad så?

Scenariet fra artiklen kan i øvrigt genkendes fra videregående uddannelser, og fra fritids- og arbejdsliv.

Handlingsforslag

Brugernes Førerhunde Ordning (BFO) og Nedsatsyn.dk har været i kontakt med flere af foreningerne, og der er umiddelbart positiv interesse for at indgå i en sammenslutning af uafhængige foreninger på synsområdet. En sammenslutning der skulle have et fælles sekretariat, der i sit daglige arbejde hjælper de enkelte foreninger med praktiske gøremål, som f.eks. ansøgninger til puljer og fonde, tilmeldinger til arrangementer o.l. sørge for at foreningerne får information om relevante tilbud, så foreningerne i højere grad kan tilgodese deres medlemmers interesser.

Desuden vil sekretariatet sørge for, at alle foreninger får relevant information om det politiske arbejde og høringer der er interessante for dem og deres medlemmer, og i kraft af samarbejdet mellem alle foreningerne i sammenslutningen vil det være muligt at opnå langt større synlighed og politisk lydhørhed.

Sammenslutningen tænkes også at skulle gå aktivt ind i arbejdet for at skabe større rummelighed og viden i både skoler, uddannelsesinstitutioner, på arbejdspladser osv. En idé kunne f.eks. være at etablere en mentorordning i regi af en ny konsulentordning, således at synskonsulenter og andet fagpersonale vil have mulighed for at inddrage disse mentorer, hvis de ser sårbare børn og unge, der er ved at miste grebet om det sociale liv, og dermed kommer i fare for at blive isoleret og helt opgiver både deres sociale og faglige udvikling.

BFO og Nedsatsyn.dk har allerede et velfungerende samarbejde, både med andre foreninger, men også i høj grad sammen, hvor vi allerede i dag arrangerer fælles aktiviteter, og trækker på hinandens kompetencer i forskellige situationer.

Vi ser os derfor i stand til at stå i spidsen for etablering af en sammenslutning af uafhængige foreninger på synsområdet. BFO har desuden allerede et mindre sekretariat, og dermed erfaring med administrative opgaver, og der vil være gode muligheder for at udvikle og udbygge dette sekretariat.

Transportordning

- Baggrund
- Handlingsforslag

Baggrund

Fysisk handicappede har i mange år haft mulighed for at benytte en transportordning, der kan transportere dem fra dør til dør, både ved besøg hos f.eks. lægen, men også ved besøg hos familie eller ved deltagelse i aktiviteter, uden egenbetaling.

Blinde og svagsynede har til vores undren aldrig haft denne mulighed, og vi konstaterede derfor med tilfredshed, at der sidste år tegnede sig et flertal blandt satspuljepartierne for at afsætte midler til en 4-årig forsøgsordning for denne gruppe.

Vi måtte dog med beklagelse konstatere, at kun Dansk Blindesamfund fik mulighed for at bidrage med informationer til det politiske arbejde, og at det desværre heller ikke blev muligt for andre at byde ind på en løsning af opgaven.

Efter det politisk var besluttet at tildele administreringen af en transportordning til Dansk Blindesamfund, kontaktede vi ministeriet, og gav udtryk for vores bekymringer i forhold til dette. Der så ikke ud til politisk at være taget endeligt stilling til, hvor synsgrænsen skulle ligge for, hvornår man skulle kunne benytte transportordningen, og ej heller så der ud til at ligge noget krav til, hvordan muligheden for at deltage i forsøget med transportordningen skulle formidles til relevante brugere.

Vi gav udtryk for, at vi ikke følte os overbeviste om, at Dansk Blindesamfund ville være i stand til at løfte opgaven, så alle relevante synshandicappede i Danmark fik mulighed for at deltage i forsøget. Vi frygtede, at det i lighed med konsulentordningen ville ende med at være en forsøgsordning udelukkende for deres egne medlemmer, og dermed endnu engang ikke give et retvisende billede af det behov der måtte eksistere.

Vi kan nu forstå, at forsøgsordningen bl.a. pga. problemer med udbudsloven ikke ser ud til at kunne realiseres.

Der tegner sig derfor et billede af, at der måske vil blive påbegyndt et arbejde for at etablere en mere permanent løsning omkring transportordningen for blinde og svagsynede.

Handlingsforslag

Såfremt der i den kommende tid skal ses på mulighederne for at etablere en mere permanent transportordning på synsområdet, foreslår vi at der inddrages flere interessenter i arbejdet med at fastlægge rammerne for en sådan ordning.

Vi ønsker at være en del af det arbejde i lighed med Dansk Blindesamfund, da vi mener at kunne bidrage positivt med viden og erfaring fra andre grupper end Dansk Blindesamfunds medlemmer, og hvis det skal sikres, at en transportordning for blinde og svagsynede kommer alle relevante brugere i målgruppen til gode, er der brug for et bredt samarbejde, så politikerne kan blive klædt ordentligt på til at træffe beslutning om fremtiden vedr. en transportordning for blinde og svagsynede.

Konsulentordningen

- Baggrund
- Handlingsforslag

Baggrund

I dag er der én konsulentordning i Danmark som har til formål at hjælpe og vejlede synshandicappede i forhold til muligheder og rettigheder.

Den administreres af Dansk Blindesamfund, og de har 4 regionskonsulenter samt ca. 50 interne konsulenter ansat i ordningen på nuværende tidspunkt.

Ordningen er politisk tænkt som en hjælp til alle med en alvorlig synsnedsættelse i Danmark, men i praksis er den i dag en konsulentordning udelukkende for medlemmer af Dansk Blindesamfund. Det oplyses ganske vist, at ordningen er for alle, men vi har talrige eksempler på, at disse konsulenter og regionskonsulenter i bedste fald er modvillige og i værste fald helt afvisende overfor at hjælpe, såfremt man ikke er medlem af Dansk Blindesamfund. Det efterlader i dag en meget stor gruppe på ca. 48.000 mennesker uden et netværk at ty til, når synet svigter, og man skal finde en ny vej i livet.

Desuden opleves det ofte, at DBS's konsulenter har ringe eller slet ingen viden om, hvilke muligheder der findes, hvis man er under 70 og gerne vil være uddannelses – eller erhvervsaktiv. DBS's konsulenter har mulighed for at henvise til en af de 4 regionskonsulenter, som dækker hele Danmark. Disse har stor viden omkring lovgivning og rettigheder, men ikke meget viden om muligheder indenfor arbejde og uddannelse. Man er derfor i praksis overladt til de informationer man selv, eller ens private netværk kan fremskaffe.

En helt igennem uheldig og utilfredsstillende udvikling af konsulentordningen.

Handlingsforslag

BFO og Nedsatsyn.dk foreslår derfor en fuldstændig ændring af konsulentordningen.

Vi foreslår, at konsulentordningen løftes ud af Dansk Blindesamfund, og over i regi af den nye sammenslutning af uafhængige foreninger på synsområdet. Her vil den skulle være en selvstændig enhed, under nyt navn og med langt flere arbejdsområder.

Vi forestiller os, at ordningen i lighed med regionskonsulenterne i dag, vil have ansatte med speciale i lovgivning og rettigheder på synsområdet, men at ordningen tillige skal have ansatte med viden og erfaring omkring uddannelse og erhverv for synshandicappede, samt ansatte med viden om muligheder indenfor motion og sundhed.

Endvidere forestiller vi os, at ordningen tillige skal kunne fungere som et videns-center for kommunerne. Mange små kommuner kæmper med utilstrækkelig viden på synsområdet, og de forskellige kommunikationscentre og Institutet for Blinde og Svagsynede befinder sig desværre i dag i en form for konkurrence situation i kraft af deres takstfinansierede budgetter. De er derfor ikke altid lige gode til at informere sagsbehandlere og borgere om, at der måske findes et bedre tilbud til lige deres behov, end det de selv tilbyder.

En ny ordning tænkes også at kunne rumme tilgængelighedsvejledere, som nævnes under afsnittet om tilgængelighed i det offentlige rum, samt mentorer til støtte for sårbare børn og unge, som nævnes under Sammenslutningen af uafhængige foreninger.

Den nye ordning, skal derfor i enhver henseende være uafhængig af alle leverandører af hjælpemidler og tilbud, og dermed kunne bistå kommunerne med en højt specialiseret faglig viden, som vil gavne den enkelte borgers muligheder for at komme videre i livet, så hurtigt som muligt.

Førerhundeordning

- Baggrund
- Handlingsforslag

Baggrund

Førerhunde er et hjælpemiddel som bevilges af kommunerne i henhold til §112 i lov om social service. Der findes ca. 250 førerhunde i Danmark.

Efter at der i 2010 blev frit valg på området, har flere leverandører set dagens lys, og der burde således i dag være en sund konkurrence på området.

En førerhund er et relativt dyrt hjælpemiddel, da det henover hundens samlede aktive tjenestetid løber op i ca. 155.000 kr. (BFO priser). I 2017 har vi på førerhundeområdet samlet haft ca. 10 tilfælde, hvor kommuner har vægret sig ved at bevilge en førerhund til

blinde og stærkt svagsynede, til trods for at ansøgningen har været helt berettiget. Kommunerne foretrækker, at folk generelt bruger mobilitystokken, hvilket også er et fantastisk hjælpemiddel, såfremt man fortrinsvis færdes ad kendte ruter og i kendte omgivelser. Så snart man skal færdes andre steder, kræver det en mobilityinstruktør der underviser dig i det nye miljø. En mindre udgift her og nu for kommunerne, men formentlig en lige så dyr udgift set over en periode.

En førerhund er et langt mere dynamisk hjælpemiddel, og så længe hund og brugers færdigheder vedligeholdes ved løbende kurser, er man som synshandicappet langt mere selvhjulpne og uafhængig af seende assistance.

En førerhund er derfor meget oplagt til mennesker, der er aktive i både fritid, under uddannelse og i arbejdsliv, da man som førerhundebrunder kan spare på ressourcerne ved at overlade en del af disse til hundens arbejde med at komme til og fra uddannelsesinstitution eller arbejdsplads. De sparede ressourcer hos brugeren er således i behold til en meget større aktiv deltagelse i arbejde og uddannelse.

I BFO har vi eksempler på unge mennesker, der i kraft af de ressourcer de har sparet på transporten, har kunnet løfte deres engagement og aktivitet ift. deres skolegang, så meget at de har gennemført med et resultat der ligger på linje med alm. seende. Det samme gælder for synshandicappede på arbejdsmarkedet.

Vi finder det derfor yderst problematisk, at især mindre kommuner vægrer sig for at bevilge førerhunde, og at der desuden er meget store regionale forskelle på, hvor let eller svært det er at få bevilling til en førerhund. Det burde ikke være postnummeret, størrelsen på kommunen eller den enkelte sagsbehandlers niveau af specialviden der afgør, om man kan få en førerhund eller ej. I de fleste tilfælde bliver en beslutning om afslag da også omgjort i Ankestyrelsen, men det trækker sagerne i langdrag, og imens sidder en kommende førerhundebrunder blot og venter.

Handlingsforslag

Vi foreslår derfor, at der politisk ses på mulighederne for at etablere en fælleskommunal ordning, hvori sagsbehandling om førerhunde i hele Danmark, uanset hjemkommune skulle foregå. En ordning som man kender det fra f.eks. museumsdrift, hvor der betales et beløb pr. indbygger til denne ordning. Ordningen har således både den økonomiske og synsfaglige kompetence, og bevilling af førerhunde kan ske på fuldstændig ensartede vilkår i hele landet.

Vi har vedlagt en PowerPoint præsentation, som skitserer tanker om konstruktionen af en sådan ordning. Vi uddyber naturligvis gerne de enkelte punkter nærmere.

Tilgængelighed i det offentlige rum

- Baggrund
- Handlingsforslag

Baggrund

Der er tilsyneladende i dag ingen der arbejder samlet og målrettet på at forbedre tilgængeligheden for de tusindvis af mennesker der findes med nedsat syn. Der bruges en del ressourcer på socialt blindes tilgængelighed, men de udfordringer socialt blinde og svagsynede har, er ikke de samme. Det ene udelukker ikke det andet.

Man lægger i det offentlige system op til, at folk skal klare sig selv. Derfor må og skal dette også være muligt gennem god tilgængelighed. Kigger vi til udlandet fx Italien, Spanien og USA, så er der ikke de samme sociale ydelser og muligheder, men til gengæld er der sat fokus på tilgængelighed, så man nemmere kan bruge de offentlige transportmuligheder. De udenlandske sociale systemer er ikke at foretrække, men vi er i en tid hvor der tilsyneladende skal spares over alt, hvilket gør at flere og flere udfordres.

Tilgængelighed i det offentlige rum er et kæmpe stort område med rigtig mange medspillere. Vi mener, det er vigtigt at sætte fokus på tilgængelighed for alle, ikke blot socialt blinde men også mennesker med et nedsat syn. Denne gruppe er i mange tilfælde helt "glemt".

- Et eksempel er de 50 millioner der blev bevilliget af Folketinget til tilgængelighed på danske stationer.

Størstedelen af midlerne er blevet afsat til tilgængelighed for socialt blinde, mens der stort set ikke bruges en krone på tilgængelighed for de tusindvis af svagsynede, der findes i Danmark.

Midlerne vedr. tilgængelighed for socialt blinde skal bruges på ledelinjer ved en række stationer i hele landet. Ledelinjer er de fliser eller metalstykker som er på fx perroner. Der er ingen tvivl om, at det er en rigtig god ting for dem, der bruger en blindestok til at mærke med.

Langt størstedelen af svagsynede bruger det restsyn de har og ikke en blindestok. For denne store gruppe er læsbare skilte, afmærkede stolper/trapper og kontrastfarver meget vigtigere. Denne gruppe omfatter også de mange ældre medborgere, der som følge af aldersrelaterede årsager, har svært ved at se.

Det er kritisabelt, at pengene kun bruges på en lille gruppe. Det viser, at enten bliver beslutningstagerne vejledt forkert, eller også sidder der folk med flere kasketter.

- Et andet eksempel:

Vi forsøgte sidste efterår at få DSB's Handicappanel i tale, vi skrev lidt sammen med handicappanelets formand. Formanden, som er embedsmand, svarede og afviste vor henvendelse, med det argument at der sad to socialt blinde i handicappanelet så det var, som det skulle være. Han skrev også, at havde man problemer med at færdes, kunne man bare bruge en blindestok eller bruge fødderne til at mærke de udlagte ledelinjer. I forhold til skiltning, markering osv. ja, så fulgte de anvisningerne, som kom fra panelet. Med andre ord, var der ingen form for interesse eller vilje til at ændre på tingene.

I de to eksempler handler det om DSB og Bane Danmark, men det kunne lige så godt være eksempler fra kommuner, regionerne m.m.

Der findes heldigvis også gode eksempler, men tingene bliver gjort meget forskelligt og tilfældigt.

- Et tredje, men positivt eksempel:

Nedsatsyn.dk sidder med i tilgængelighedsgruppen ved Odense Letbane. Vi henvendte os til letbanen, da vi kunne se at det alene var socialt blinde, kørestolsbrugere m.m. der var repræsenteret. Vi blev øjeblikkeligt en del af gruppen, da Odense Letbane godt kunne se og forstå, hvad vi mente. Her var det især farver, kontraster, skilte og lys der er fokus på.

Handlingsforslag

Eksemplerne viser med al tydelighed, at der mangler information og vejledning. I de fleste tilfælde handler god tilgængelighed ikke om dyre forkromede løsninger, men omtanke, viden og planlægning.

Alle steder vil øget tilgængelighed kunne udføres ved fx at male i de rette farver, benytte store kontraster (døre og vægge skal være forskellig farve), bedre lys og skiltning.

Afmærkning af stolper, trapper osv. er ganske simpelt, og vil være til gavn for alle andre mennesker i samfundet undtagen socialt blinde.

Det handler i de fleste tilfælde om manglende indsigt og viden. Er det nybyggeri og renoveringsprojekter er det let at ind-tænke tilgængelighed. I allerede eksisterende byggeri, veje m.m. kan det være mere udfordrende.

Der kunne laves materiale som viser, hvordan tingene kan gøres tilgængelige for alle. På den måde får arkitekter m.m. et redskab de kan bruge i planlægningen. Samtidig skal der laves en hjemmeside, som kan bruges af professionelle og private.

Det kunne også være muligt at indgå samarbejde med andre om fx visuel reality-visning af området set med forbedringer. Det kunne også være et samarbejde med firmaer, der fremstiller briller, som viser hvordan svagsynede mennesker oplever verden.

Det handler om at gøre tingene synlige til gavn for alle. Bagsiden af vejskilte, skiltstandere osv. er grå, og kan på en mørk regnvejrsaften være svære at se for alle, selv bilister.

I forbindelse med etableringen af en fælles organisation, skal tilgængelighed være en vigtig del. God tilgængelighed for alle - både socialt blinde og de mange med nedsat syn i forskellig grad - betyder meget mere, end man lige tror.

En idé kunne være, at der fandtes tilgængelighedsvejledere, som man kunne henvende sig til for at få råd og vejledning. Tilgængelighedsvejlederne skulle også af egen drift gå ind i projekter.

Tilgængelighedsvejlederne skal være fordelt over hele landet, og være en del af en samlet vejlederstab.

Bilag 1 – Faktaark

- I følge WHO har 1 % af et lands befolkning et synshandicap
- Ifølge Danmarks Statistik var der i 2016 ca. 5,7 mio. indbyggere i Danmark.
- 1 % (ca. 57.000) af Danmarks befolkning ser mindre end 33% (6/18) dette er kriteriet for at kunne få hjælp i det offentlige system.
- Halvdelen ser mindre end 10 % (6/60) ca. 28.500.
- Dansk Blindesamfund har ca. 8.000 medlemmer (under 20 % er i den erhvervsaktive alder, 50 % er mere end 80 år)
- Kørekortsgrænsen er 50 %, dvs. der er en stor gruppe af svagsynede som man ikke kender antallet på som ser mellem 50 og 33 %
- Langt de fleste som får en blødning eller prop i hjernen får synsproblemer, dertil kommer hjernerystelser.
- I alt er der ca. 100.000 mennesker i Danmark som har så store synsproblemer, at det ikke kan afhjælpes med briller eller kontaktlinser
- Der findes ikke præcise tal, der er ikke noget centralt register. Der er ved at blive etableret et register på Kennedy Centret (Websyn)
- Der findes i dag ca. 250 førerhunde i Danmark
- Førerhunde bevilges af kommunerne efter §112 i lov om social service. (Lovgivningen sætter ikke specifikke krav til alder eller synsrest hos en ansøger. Kravet er at det skal gøre en betydelig forskel i ansøgers tilværelse.
- I 2010 blev ordningen omfattet af fritvalgsordningen

Bilag 3 – Præsentation af ny Førerhundeordning

PP præsentation er vedhæftet den fremsendte mail.

Bilag 4 – Kontaktoplysninger

Brugernes Førerhunde Ordning

Brordrupvej 2, Kamstrup

4000 Roskilde

E-mail: bfo@foererhund.dk

Tlf.: 24 20 37 20

John Bo Pedersen

Daglig leder og Brugerrådgiver

Tlf. 24 20 37 20

E-mail: bfo@foererhund.dk

Lone Hellstedt Olsen

Bestyrelsesformand

Tlf. 22 16 20 24

E-mail: lo@foererhund.dk

NEDSATSYN.DK

Ravnebjergvænget 1

5230 Odense M

E-mail: nedsatsyn@gmail.com

Ole Gadegaard

Bestyrelsesformand

Tlf. 51 34 00 28

E-mail: gadegaardole@gmail.com

Søren Rasmussen

Næstformand

Tlf. 23 36 67 98

E-mail: soeren.rasmussen.67@gmail.com